

INNOVATIVE WORLD
Ilmiy tadqiqotlar markazi

YANGI RENESSANS

RESPUBLIKA ILMIY JURNALI

2025

+998335668868

www.innoworld.net

Google Scholar

zenodo

2025

YANGI RENESSANS

RESPUBLIKA ILMIY JURNALI

2-JILD 4-SON

YANGI RENESSANS

RESPUBLIKA ILMIY JURNALI

TO'PLAMI

2 - JILD, 4 - SON

2025

Google Scholar [®] digital object identifier

zenodo

ADVANCED SCIENCE INDEX

Academic
Resource
Index
ResearchBib

www.innoworld.net

O'ZBEKISTON-2025

Raqamli infratuzilma asosida tadbirkorlik faoliyatini mehnatini takomillashtirish.

Dusmenambetova Zarina Nodribek xoji qizi

Farg'ona davlat universiteti

Magistratura 1- bosqich talabasi

E- mail zarinatukhtasinova3@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada raqamli infratuzilmaning tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishdagi o'rnini, uning mehnat unumdorligiga ta'siri hamda O'zbekiston sharoitida raqamli transformatsiya jarayonlarining amaliy yo'nalishlari ilmiy asosda tahlil qilinadi. Maqolada xalqaro tajriba bilan solishtirma tahlil o'tkazilib, mamlakatimizda raqamli infratuzilmani rivojlantirish orqali tadbirkorlik mehnatini samarali tashkil etish mexanizmlari taklif etiladi.

Kirish . So'nggi yillarda global iqtisodiyotning raqamli transformatsiyasi natijasida tadbirkorlik faoliyatini samarali boshqarishning yangi usullari shakllanmoqda. Raqamli infratuzilma iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida, ayniqsa kichik va o'rta biznesda muhim omilga aylandi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 'Raqamli O'zbekiston - 2030' strategiyasi mamlakatimizda ushbu sohaning tizimli rivojlanishiga asos bo'ldi. Raqamli infratuzilmaning rivojlanishi tadbirkorlik subyektlariga axborot texnologiyalaridan foydalanish imkonini kengaytiradi. Bu esa vaqt, resurs va mehnatni tejash, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatishda samaradorlikni oshirish imkonini beradi.

Asosiy qism

Raqamli infratuzilmaning mohiyati va iqtisodiy ahamiyati

Raqamli infratuzilma — bu raqamli texnologiyalar, internet tarmoqlari, axborot almashinuvi tizimlari, bulutli hisoblash, ma'lumotlar markazlari, raqamli to'lov tizimlari va sun'iy intellektga asoslangan texnologiyalar majmuasidir. U iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida, ayniqsa tadbirkorlikda, boshqaruvni avtomatlashtirish va inson mehnatini yengillashtirishda muhim rol o'ynaydi. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, raqamli infratuzilma mavjud bo'lgan davlatlarda kichik biznes subyektlarining mehnat unumdorligi o'rtacha 25–30% ga yuqoridir.

Raqamli infratuzilmaning tadbirkorlik mehnatiga ta'siri

Raqamli infratuzilma tadbirkorlik mehnatini optimallashtirishda quyidagi jihatlarda o'z ifodasini topadi: avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlari orqali inson omilining kamayishi, ma'lumotlarni real vaqt rejimida tahlil qilish va qaror qabul qilish samaradorligi, elektron tijorat va onlayn to'lov tizimlarining kengayishi, bulutli texnologiyalar yordamida masofaviy ish jarayonlarini

soddalashtirish. Masalan, O'zbekiston Respublikasi Raqamli texnologiyalar vazirligining 2024-yilgi hisobotiga ko'ra, raqamli infratuzilma joriy etilgan 2500 dan ortiq kichik korxonalarda ishlab chiqarish samaradorligi 1,4 baravar oshgan.

O'zbekiston tajribasi va rivojlanish istiqbollari

O'zbekiston so'nggi yillarda raqamli iqtisodiyotga o'tish yo'lida sezilarli yutuqlarga erishdi. 2020–2024 yillar davomida 'Elektron hukumat' tizimi kengaytirilib, davlat xizmatlarining 85 foizi onlayn shaklga o'tkazildi. Shu bilan birga, FinTech va E-commerce sohalarida yangi platformalar — Uzum, Payme, Click kabi xizmatlar iqtisodiy muhitda raqobatni kuchaytirdi. Shuningdek, tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash uchun soliq va buxgalteriya hisobotlari ham to'liq raqamlashtirilmoqda.

Xalqaro tajriba va O'zbekiston uchun xulosalar

Xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, raqamli infratuzilma iqtisodiy o'sishning asosiy drayveridir. Janubiy Koreya, Estoniya va Singapur davlatlari misolida raqamli infratuzilma mehnat samaradorligini 40–60 foizgacha oshirgan. Ular davlat-xususiy sheriklik asosida infratuzilmani rivojlantirish orqali barqaror innovatsion muhit yaratganlar. O'zbekiston uchun bu tajriba quyidagi jihatlarda ahamiyatlidir: raqamli texnologiyalarni joriy etish uchun malakali kadrlar tayyorlash, IT-parklar va startap ekotizimlarini kengaytirish, sun'iy intellekt asosida boshqaruv tizimlarini rivojlantirish, davlat xizmatlarida raqamli yechimlarni qo'llash.

Xulosa

Raqamli infratuzilma tadbirkorlik faoliyatini modernizatsiya qilishda va mehnatni takomillashtirishda strategik ahamiyatga ega. Uning samarali ishlashi ishlab chiqarish jarayonlarini tezlashtiradi, inson mehnatini yengillashtiradi, iqtisodiy resurslardan oqilona foydalanishni ta'minlaydi. Shu sababli, O'zbekistonda raqamli infratuzilmani yanada rivojlantirish, kadrlar salohiyatini oshirish hamda xalqaro hamkorlikni kengaytirish ustuvor vazifalardan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi to'g'risidagi farmoni.
2. Becker, G. (1993). Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis. University of Chicago Press.
3. OECD (2023). Digital Economy Outlook. Paris: OECD Publishing.
4. Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2014). The Second Machine Age. W. W. Norton & Company.
5. Porter, M. (2001). Strategy and the Internet. Harvard Business Review.